

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 35 от 20.12.2022 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 20.12.2022 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Даниела Тренчева
Диляна Илиева
Илия Вълков
Ирина Недева

Даниела Тренчева не участва в обсъждането.

изслуша доклада по сигнал на Съвета за електронни медии (СЕМ) с вх. № 09-037/2022 г. по повод предаването „Здравей, България“ по Нова телевизия, излъчено на 02.11.2022 г. В сигнала СЕМ поставя въпроса дали има нарушение разпоредби на Етичния кодекс на българските медии.

I. ПРОЦЕДУРА

Сигналът на СЕМ е допустим, отнася се до нарушение на Етичния кодекс на българските медии и съдържа всички необходими реквизити.

Във връзка с чл. 10, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика, е потърсено становище на медията. Становище на медията е получено.

II. СИГНАЛ НА СЕМ

СЕМ се обръща към Комисията за преценка по компетентност спазени ли са разпоредби на Етичния кодекс на българските медии.

В сигнала се отправят искане към Комисията по журналистическа етика да установи дали има нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

2.3.3 Няма да засилваме мъката на хората, попаднали в беда или пострадали от престъпление, и ще съобщаваме такива информации със съчувствие и сдържаност.

2.6.4 Ще се въздържаме от възхваляващо или придаващо излишна сензационност отразяване на престъпления, насилие и жестокост.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

В Комисията е получено становище от Нова Броудкастинг Груп ЕООД.

На първо място, медията развива съображения за недопустимост на сигнала на СЕМ. Освен това по същество се изяснява, че става дума за преобладаващ обществен интерес от отразяването на събитията, че участниците участват доброволно и накрая, че са спазени всички правила на Етичния кодекс на българските медии.

V. ФАКТИ

На 2 ноември 2022 г в предаването „Здравей България“ на Нова телевизия се излъчва видео, на което се вижда побой върху младеж. Водещият В. Н. предупреждава зрителите за характера на записа: „по-отвратително, ужасно и отблъскващо не бях гледал скоро“. Но добавя, че „обществото има нужда от съпротивителни сили, противодействие и реакция“.

Видеото е замъглено и не се виждат лицата - нито на насилника, нито на битото момче. Клипът първо е бил разпространен в социални мрежи и предизвиква демонстрация пред дома на сочения за извършител непълнолетен младеж. За него в предаването се твърди, че е тренирал бокс и е част от отбор по кану-каяк в града.

Протестът е отразен в предаването на *Нова телевизия* с живо включване от репортер на медията. В него са отразени позициите на четирима младежи, единият, от които е битото момче от въпросното видео. Сред тях е и друго момче, снимано в гръб, лицето му не се вижда, което споделя, че също е било бито от сочения за насилник.

От думите на участниците в предаването става известно, че по случая е образувана проверка от страна на прокуратурата. И след тази демонстрация в публичното пространство към случая вземат отношение и други младежи, които твърдят, че насилникът от видеото им е нанесъл побой.

От страна на водещите В. Н. и М. И. се чуват призови разследващите органи да проверят случая. В. Н. призовава и спортният отбор да вземе отношение, например да санкционира – или дори да изключи от състава си сочения за насилник. „Разграничете се, изключете го. Това е само малка част от реакцията, която можете да имате в момента. Поздравления за

младите хора, които при липса на реакция от страна на властите, застават пред балкона, под прозореца и входа на бияча. Струва ми се, че това е един наистина добър начин за реакция. Нека да е ескалираща реакцията, а не само насилието“, казва журналистът.

VI. МОТИВИ

Комисията вече е излизала със становище за отразяването на насилие.¹ Необоснованото показване на насилие може да доведе до засягане на човешкото достойнство и да бъде заплаха за уязвими социални групи в обществото, особено за децата и подрастващите. То може да доведе до засягане на тяхното физическо, умствено или морално развитие.

Припомняме отново, че аудиторията трябва да бъде предварително и ясно уведомена с подходящи средства за излъчването на материали, чието съдържание съдържа послания, текст или образи на насилие.

Доколкото представянето на сцени на насилие, в т.ч. снимки и/или видео кадри, могат да засегнат неприкосновеността на личния живот на пострадалия, в някои случаи – и личното му достойнство и доброто му име, представянето на сцени с насилие трябва да има ясна и категорична обосновка в обществен интерес.

КЖЕ взема предвид и факта, че при отразяването медиите следва да имат предвид, че има риск от нанасяне на допълнителна травма и на лицето и на близките му, особено когато става въпрос за случаи, които не са потвърдени от официални разследващи органи или институции, имащи отношение към случая. Това е свързано и със задължението на медиите да не квалифицират негативно поведение преди по случая да са се произнесли с категоричност съответните институции.

След като се запозна с предоставените материали, КЖЕ приема следното:

По 2.3.3 Няма да засилваме мъката на хората, попаднали в беда или пострадали от престъпление, и ще съобщаваме такива информации със съчувствие и сдържаност.

Налице е обществен интерес. Както е известно, общественият интерес е основание за законосъобразна намеса на журналистиката в личния живот според практиката на ЕСПЧ.

Пострадалите младежи – единият от които участва и в излъчения клип, доброволно се включват в предаването и споделят за системния тормоз, на който са подложени от въпросното момче. Нова телевизия полага усилия за неразкриване на неговата идентичност.

¹ Становище на КЖЕ относно отразяването на насилие, бедствия и аварии

Достъпно на <https://mediaethics-bg.org/%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%89%d0%b5-%d0%be%d1%82%d0%bd%d0%be%d1%81%d0%bd%d0%be-%d0%be%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%b7%d1%8f%d0%b2%d0%b0%d0%bd%d0%b5%d1%82%d0%be-%d0%bd%d0%b0-%d0%bd%d0%b0/>

Работата на журналистите помага не само да се съберат доказателства за извършено престъпление, но и насърчава и допринася други жертви на насилника да се свържат с разследващите органи, което е важно за справедливо понасяне на отговорността. Излъченото видео не показва лицата на насилника и жертвата. Водещите предупреждават, че видеото съдържа кадри с насилие.

По 2.6.4 Ще се въздържаме от възхваляващо или придаващо излишна сензационност отразяване на престъпления, насилие и жестокост.

Няма данни за релевантност на тази разпоредба. Предаването на *Нова телевизия* не се отличава със сензационност. Насилието не само не се възхвалява, но се призовава към осъждане на подобни прояви и създаване на условия за ограничаването и недопускането им.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

По сигнал на СЕМ с вх. № 09-037/2022 г. относно предаване на „Здравей, България“ по *Нова телевизия* от 02.11.2022 г. няма нарушение на т. 2.3.3 и т. 2.6.4 на Етичния кодекс на българските медии.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор
на Фондация „НСЖЕ“*

Ева Петрова